

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 102645

(13) U

(51) МПК

A01H 1/04 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2015 04642**

(22) Дата подання заявки: **14.05.2015**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **10.11.2015**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **10.11.2015, Бюл.№ 21**

(72) Винахідник(и):

**Холодняк Олег Георгійович (UA),
Воєводін Юрій Ігорович (UA),
Лимар Володимир Анатолійович (UA)**

(73) Власник(и):

**ПІВДЕННА ДЕРЖАВНА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА
СТАНЦІЯ ІНСТИТУТУ ВОДНИХ ПРОБЛЕМ
І МЕЛІОРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ,
вул. Червоноармійська, 71, м. Гола
Пристань, 75600 (UA)**

(54) СПОСІБ ВІДБОРУ ЖАРОСТІЙКИХ ЛІНІЙ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

(57) Реферат:

Спосіб відбору жаростійких ліній овочевих культур включає добір жаростійких форм овочевих культур за збереженням життєздатності пилку після дії на нього підвищених температур. Відбір проводять на третю добу (помідор) та на п'яту добу (перець солодкий, баклажан), вимірюючи довжини всіх проростків після пророщування по 200 насінин в чашках Петрі в кожній за температури 25-27 °С. Після вимірювання розміщують по одному проростку в кожен пронумеровану комірку чашки Петрі розміром 1 × 1 см та прогрівують 6 годин в термостаті за температури 40 °С (помідор і перець солодкий) та 43 °С (баклажан), після чого прогріті проростки залишають на добу за температури 25-27 °С, проводять повторне вимірювання, після якого проростки висаджують в ґрунт для вирощування розсади. Приріст проростків визначають різницею між другим та першим вимірюваннями. Отримані дані приросту проростків після прогрівання та їх частоти появи групують в варіаційні ряди даних та визначають їх статистичні характеристики. Віднявши та додавши до генерального середнього значення стандартного відхилення, отримують групи теоретичного розподілення з межами варіювання приросту проростків. Після цього проводять оцінку жаростійкості кожної групи теоретичного розподілення варіювання приросту проростків. Відбір проростків проводять за величиною приросту в межах від +2 до +3 середньоквадратичного відхилення від генерального середнього значення величини приросту проростків по популяції.

UA 102645 U

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, а саме до селекції культур.

Відомий спосіб гаметофітного добору жаростійких форм овочевих культур за збереженням життєздатності пилку після дії на нього підвищених температур. Суть способу полягає в тому, що пилок після теплової обробки наносять на приймочки вегетуючої рослини. Жаростійкі форми відбирають за кількістю плодів, що зав'язалася на рослині. (Маковей Н.Д. Методика селекції овочевих рослин родини пасльонових // Сучасні методи селекції овочевих і баштанних культур. - Харків, 2001. - С. 252-287).

Недоліком цього способу є те, що з переходом до відбору на галоїдному рівні, істотно змінюється відношення між ознаками, що у свою чергу ускладнює прогноз їх прояву у диплоїдів.

Задачею корисної моделі є відбір жаростійких ліній овочевих культур.

Поставлена задача вирішується тим, що відбір проводять на третю добу (помідор) та на п'яту добу (перець солодкий, баклажан), вимірюючи довжини всіх проростків після пророщування по 200 насінин в чашках Петрі в кожній за температури 25-27 °С. Після вимірювання розміщують по одному проростку в кожну пронумеровану комірку чашки Петрі розміром 1 × 1 см та прогрівують 6 годин в термостаті за температури 40 °С (помідор і перець солодкий) та 43 °С (баклажан), після чого прогріті проростки залишають на добу за температури 25-27 °С, проводять повторне вимірювання, після якого проростки висаджують в ґрунт для вирощування розсади. Приріст проростків визначається різницею між другим та першим вимірюваннями. Отримані дані приросту проростків після прогрівання та їх частоти появи групують в варіаційні ряди даних та визначають їх статистичні характеристики. Віднявши та додавши до генерального середнього значення стандартного відхилення, отримують групи теоретичного розподілення з межами варіювання приросту проростків. Після цього проводять оцінку жаростійкості кожної групи теоретичного розподілення варіювання приросту проростків. Відбір проростків проводять за величиною приросту в межах від +2 до +3 середньоквадратичного відхилення від генерального середнього значення величини приросту проростків по популяції.

Дослідження проводили в відділі селекції овочевих і баштанних культур Південної державної сільськогосподарської дослідної станції ІВГІМ НААН України у 2012-2014 роках.

Оцінка жаростійкості проводилася в лабораторних умовах за методичними рекомендаціями з визначення жаростійкості зразків овочевих культур (огірок, помідор, перець, баклажан), 2010.

В польових умовах рослини кожного зразка вирощували в ізоляції та оцінювали за продуктивністю ваговим методом і вмістом сухої розчинної речовини - за рефрактометром. Насіння збирали з однакової кількості плодів рослин, які мали рівень продуктивності та вмісту сухої розчинної речовини в плодах в межах від -2 до +2 середньоквадратичного відхилення від середнього значення по популяції за кожною з цих ознак.

Відбирали нормально розвинуте, здорове насіння одного року і місця репродукції. Насіння поміщували в марлеві вузлики, дезінфікували 3 % розчином перекису водню протягом 30 хв, промивали в проточній воді і просушували.

Чашки Петрі з розміщеним у них фільтрувальним папером, нарізаним за розміром дна нижньої чашки, заздалегідь прогрівали в термостаті за температури 150 °С протягом 1-2 год. Остуджені чашки підписували відповідно схеми досліду, в них наливали по 3-5 мл дистильованої води і розкладали не менше 200 насінин одного зразка в кожну та поміщали в термостат на пророщування за температури 25-27 °С.

Відбір проводили після пророщування насіння на третю добу (помідор) та на п'яту добу (перець солодкий, баклажан), вимірюючи довжини всіх проростків. Після вимірювання розміщували по одному проростку в кожну комірку чашки Петрі розміром 1 × 1 см і прогрівали 6 годин в термостаті за температури 40 °С (помідор і перець солодкий) та 43 °С (баклажан), після чого прогріті проростки залишали на добу за температури 25-27 °С, проводили повторне вимірювання, після якого проростки висаджували в ґрунт для вирощування розсади. Дані приросту групували в варіаційні ряди та відбирали проростки, величина приросту яких становила від +2 до +3 середньоквадратичного відхилення від середнього значення величини приросту проростків по популяції.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- Спосіб відбору жаростійких ліній овочевих культур, що включає добір жаростійких форм овочевих культур за збереженням життєздатності пилку після дії на нього підвищених температур, який **відрізняється** тим, що відбір проводять на третю добу (помідор) та на п'яту добу (перець солодкий, баклажан), вимірюючи довжини всіх проростків після пророщування по 200 насінин в чашках Петрі в кожній за температури 25-27 °С, після вимірювання розміщують по одному проростку в кожному пронумеровану комірку чашки Петрі розміром 1×1 см та прогрівають 6 годин в термостаті за температури 40 °С (помідор і перець солодкий) та 43 °С (баклажан), після чого прогріті проростки залишають на добу за температури 25-27 °С, проводять повторне вимірювання, після якого проростки висаджують в ґрунт для вирощування розсади, приріст проростків визначається різницею між другим та першим вимірюваннями, отримані дані приросту проростків після прогрівання та їх частоти появи групують в варіаційні ряди даних та визначають їх статистичні характеристики, віднявши та додавши до генерального середнього значення стандартного відхилення, отримують групи теоретичного розподілення з межами варіювання приросту проростків, після цього проводять оцінку жаростійкості кожної групи теоретичного розподілення варіювання приросту проростків, відбір проростків проводять за величиною приросту в межах від +2 до +3 середньоквадратичного відхилення від генерального середнього значення величини приросту проростків по популяції.

Комп'ютерна верстка Л. Литвиненко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601